

Danskernes sundhed

– konference om Den Nationale Sundhedsprofil 2021

Torsdag den 10. marts 2022 kl. 9.15-15.30, DGI Byen København

9.15 Morgenmad og registrering

10.00 Velkomst

- Niels Sandø, enhedschef, Sundhedsstyrelsen

10.15 Åbningstale

- Anders Kühnau, formand, Danske Regioners Løn- og Praksisudvalg, og regionsrådsformand, Region Midtjylland

10.30 Danskernes Sundhed 2021 – status og udvikling siden 2010

- Anne Illemann Christensen, forskningschef, ph.d., Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

11.20 De største udfordringer for folkesundheden

- Søren Brostrøm, direktør, Sundhedsstyrelsen

11.50 Frokost

12.50 Parallelsessioner (uddybes på de næste sider)

1. Svær overvægt – hvad er vi oppe imod?

2. Ensomhed og fællesskabers betydning

3. Danskeres alkoholforbrug – hvordan arbejder vi med forebyggende indsatser?

4. Rygning i Danmark – nationale data i et lokalt perspektiv

14.00 Kaffepause

14.30 Hvad er status og udvikling for social ulighed i sundhed?

- Annette Ersbøll, professor, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

14.45 Hvilken forebyggelsesstrategi kalder social ulighed i sundhed på?

- Morten Hulvej Rod, sundhedsfremmechef, Steno Diabetes Center Copenhagen, Region Hovedstaden

15.00 Hvordan kan almen praksis bidrage til at reducere social ulighed i sundhed?

- Mogens Vestergaard, praktiserende læge i Lægefællesskabet i Grenå og professor ved Forskningsenheden for Almen Praksis på Aarhus Universitet

15.25 Afslutning og tak for i dag

- Niels Sandø, enhedschef, Sundhedsstyrelsen

Parallelsession 1

Svær overvægt – hvad er vi oppe imod?

Overvægt udvikles i et komplekst samspil mellem mange forskellige faktorer, og både individuelle og samfundsmæssige forhold spiller ind. Hvordan ser det ud med svær overvægt i Danmark? Vi ser på de nyeste data fra Den Nationale Sundhedsprofil 2021 og belyser bl.a. svær overvægt hos voksne, uligheden, og de største udfordringer for både den enkelte og for samfundet. Vi peger på behov for tiltag og får et bud på løsninger, og endelig hører vi om, hvordan man konkret har grebet det an i en kommune. Her får vi indsigt i både kommunens og en borgers perspektiv.

Indledning og velkommen

- Tatjana Hejgaard, chefkonsulent i Forebyggelse og Ulighed, Sundhedsstyrelsen

Status på overvægt i Danmark – Hvordan ser det ud?

- Christina Bjørk Petersen, forskningsgrupeleder, ph.d., Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

Gennemgang af de nye data om overvægt og udviklingen over tid med særligt fokus på svær overvægt. Med afsæt i data om svær overvægt beskrives uligheden og ophobningen af flere samtidige risikofaktorer.

Hvad er de store udfordringer ved svær overvægt?

- Jens Meldgaard Bruun, professor, Steno Diabetes Center Aarhus og Nationalt Center for Overvægt, Region Midtjylland

Med udgangspunkt i de nye data gives et indblik i nogle af de store udfordringer, der er forbundet med svær overvægt – for den enkelte og for samfundet. Bl.a. berøres behovet for differentierede behandlingstilbud, muligheder for afstigmatisering og behovet for politisk handling og strukturelle tiltag.

Et effektivt tilbud i Slagelse Kommune – set i kommunens og borgerens perspektiv

- Susanne Grøn, sundhedskonsulent, Slagelse kommune
- en borger, der har deltaget i det kommunale tilbud

Slagelse kommune har udviklet et differentieret tilbud til kommunens borgere, der lever med svær overvægt. I oplægget fortælles om kommunens tilbud 'Sundhed, krop og psyke', og en borger, der har deltaget i tilbuddet, deler sin personlige erfaring.

Parallelsession 2

Ensomhed og betydning af fællesskaber

Ensomhed har betydning for både vores mentale sundhed og vores samlede helbred. Med afsæt i den nationale sundhedsprofil 2021, undersøges omfanget og fordelingen af ensomhed i befolkningen og relationen mellem ensomhed og sundhedsadfærd samt helbredsproblematikker. Sessionen vil også berøre fællesskabers betydning for særligt unge, herunder forstå de motiver og mekanismer, der både gør fællesskaber til en beskyttende faktor for dårlig mental sundhed, men som også kan føre til en oplevelse af "udenforskab" og mistro. Sessionen afsluttes med veje til handling, hvor vi med afsæt i projektet "Flere i fællesskaber" får inspiration til, hvad man konkret kan gøre for at forebygge en målgruppes oplevelse af ensomhed og dermed også fremmer den mentale sundhed og generelle sundhed hos målgruppen.

Indledning og velkommen

- Mille Kathrine Pedersen, akademisk medarbejder i Forebyggelse og Ulighed, Sundhedsstyrelsen

Ensomhed i Danmark – Status og udvikling

- Mathias Lasgaard, Seniorforsker, Defactum, Region Midtjylland

Ensomhedsbegrebet foldes ud og de nyeste data om ensomhed samt udviklingen over tid i befolkningen præsenteres. Med afsæt i forskningen perspektiveres der over resultaterne, viden om ensomheds betydning for vores helbred, og overordnet hvordan, der arbejdes med at afhjælpe ensomhed i befolkningen.

Ungdomsfællesskabets betydning for unges sociale trivsel og mistro

- Maria Bruselius-Jensen, lektor, Center for Ungdomsforskning

Med afsæt i nye forskningsresultater fra Center for Ungdomsforskning præsenteres en nuanceret forståelse af, hvad et ungefællesskab er i dag. Gennem oplægget udfoldes og eksemplificeres det, hvordan unges relationer med hinanden udfolder sig i ungdomslivet og herunder ungdomsfællesskabers betydning for unges sociale trivsel og mistro.

Flere i fællesskaber i Silkeborg kommune

- Ann-Britt Dalby, projektleder, Silkeborg kommune

Silkeborg kommune har sammen med centrale aktører fra civilsamfundet, erhvervslivet og forskningsverdenen sat sig som mål at forandre den stigende forekomst af ensomhed og styrke fællesskaber i deres lokalsamfund. Gennem en lang række tværgående initiativer og stærke partnerskaber tilbydes borgere en vej ud af ensomhed og ind i fællesskaber.

Parallelsession 3

Danskeres alkoholforbrug – hvordan arbejder vi med forebyggende indsatser?

Danskerne er en af de nationer i Europa, der på årsbasis indtager mest alkohol. Det påvirker en lang række sygdomme, socioøkonomiske faktorer samt den gennemsnitlige levealder i Danmark. Med afsæt i data fra Den Nationale Sundhedsprofil 2021 vil alkoholforbruget i den danske befolkning ud fra de nye nationale data blive belyst. På sessionen berøres de negative konsekvenserne af et alkoholstorforbrug og muligheder for forebyggelse samt et overblik over fænomenet "The Paradox of Alcohol". Herudover belyses den videnskabelige evidens i alkoholforebyggende indsatser samt beskyttende faktorer med særlig fokus på de unge.

Indledning og velkommen

- Maja Bæksgaard Jørgensen, sektionsleder i Forebyggelse og Ulighed, Sundhedsstyrelsen

Status på danskeres alkoholforbrug

- Ola Ekholm, seniorrådgiver, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
Gennemgang af den nyeste data, udvikling over tid og mønstre blandt forskellige aldersgrupper.

Hvorfor skal vi have fokus på alkoholforebyggelse?

- Marie Holm Eliassen, forsker, ph.d., Frederiksberg hospital
De negative konsekvenser af et alkoholstorforbrug samt et overblik over fænomenet "The Paradox of Alcohol" (alkoholparadokset) samt de sociale konsekvenser.

Evidensen i alkoholforebyggende indsatser og beskyttende faktorer

- Janne Tolstrup, Professor, forskningsgruppeleder, ph.d., Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
Hvad ved vi om evidensen i alkoholforebyggende indsatser – og hvordan skal fremtiden se ud?
- Maria Koch Aabel, chefkonsulent i Forebyggelse og Ulighed og programleder af Programmet Fælles om ungelivet, Sundhedsstyrelsen
Hvad ved vi om inddragelse af beskyttende faktorer i forebyggelsen – med et særligt fokus på forældres betydning. Erfaringer fra fem pilotkommuner.

Parallelsession 4

Rygning i Danmark – nationale data i et lokalt perspektiv

Der ses en høj grad af social ulighed i andelen, der ryger dagligt, således at andelen falder med stigende uddannelsesniveau. De seneste årtiers fald i andelen, der ryger, er ikke ligeligt fordelt mellem uddannelsesgrupperne. Rygning er en primær årsag til social ulighed i dødelighed i Danmark. Mennesker, der ryger, har ringere helbred, er oftere afhængige af hjælp i deres sidste leveår, får oftere førtidspension og har generelt dårligere selvrapporeret helbred. For samfundet medfører rygning derfor store udgifter til behandling og pleje. Der er desuden produktionstab på grund af øget sygefravær, flere tilfælde af førtidspension samt tidlig død. Den omfattende betydning af rygning for dødeligheden afspejles også i den relativt dårlige udvikling i danskernes middellevetid sammenlignet med andre lande. Samtidig kan vi se af data, at mange borgere, der ryger, ønsker at opnå varig røgfrihed, ligesom vi ved, at den største sandsynlighed for at opnå dette er gennem professionel hjælp og godkendt rygestopmedicin. Med afsæt i data fra Den Nationale Sundhedsprofil 2021 belyses, hvem det er, der fortsat ryger, og hvordan vi bedst støtter flest mulige borgere til et liv uden nikotinafhængighed.

Indledning og velkommen

- Hanne Vibjerg, chefkonsulent i Forebyggelse og Ulighed, Sundhedsstyrelsen

Nye tal for rygning – hvem er det, der ryger?

- Lotus Sofie Bast, seniorforsker, ph.d. og strategisk leder af forskning i tobaksforebyggelse, Statens Institut for Folkesundhed

Gennemgang af den nyeste data, udvikling over tid og særlige mønstre.

Rygestoppets rolle i tobaksforebyggelse

- Mads Lind, seniorkonsulent, Forebyggelse og Udvikling, Hjerteforeningen

Et bud på, hvordan rygestopindsatsen i Danmark skaleres, så Danmark kan nå målet om, at under 5 % af borgerne ryger.

Hvordan hjælper vi bedst dem, der gerne vil være røgfri?

- Nina Krog Larsen, leder, Stoplinien

Hvilke barrierer er der for at gå i gang med et rygestop, og hvordan kan vi være med til at reducere dem?

Tobaksfrihed i et kommunalt perspektiv

- Kåre Svarre Jakobsen, kommunaldirektør, Ishøj kommune

Hvordan kan kommuner bidrage til øget tobaksfrihed?

Panel samtale om, hvordan Danmark når målet om, at under 5 % af borgerne ryger i fremtiden

- Mads Lind, Nina Krog Larsen og Kåre Svarre Jakobsen

Paneldeltagerne vil komme med deres bud på, hvordan Danmark når målet.